

A \LaTeX története: Rövid bevezetés egy házi feladat formájában

Hegyi Bálint Bence (Y9DYQD)

2015. október 28.

Kivonat

Ez az írás a Dokumentumszerkesztés kurzusra (VIHJV47) készült a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetemen, mint nagy házi feladat. A cikk célja, hogy leírja a \TeX , és \LaTeX történetét, a megalkotásának motivációjától, és megalkotásától a mai napjainkig. A cikk lényege hogy megmutassa az író képességét arra, hogy képes a tanultakat megfelelően alkalmazni az előbb említett nyelveken egy ≈ 30.000 karakteres munkával.

1. A tipográfia alapjai

Tipográfia: Nyomtatott betűkkel foglalkozó szakma és művészeti ág, melynek célja olyan írásképet kialakítani a betűtípusok és betűcsaládok alkalmazásával, mely egyszerre esztétikus és célszerű.

A tipográfia szó görög eredetű – τύπος (típosz): vert vagy vésett ábra, γραφειν (graphó): írni. A mai értelemben a 16. század közepétől használják, előtte a *scrivere sine penne* (toll nélküli írás) kifejezés volt használatos. A nyugati tipográfia története Gutenbergig és a nyomtatásban használható mozgatható betűk feltalálásáig nyúlik vissza, de az írásképek kialakítása már évezredekkel ezelőtt külön művészeti és tudományos feladatot adott az embereknek.

A tipográfia a nyomtatott betűkkel foglalkozó szakma és művészeti ág, melynek célja olyan írásképet kialakítani a betűtípusok és betűcsaládok alkalmazásával, amely egyszerre esztétikus és célszerű. Modernebb megfogalmazásban a tipográfia az információ megjelenítésének szabályrendszere. De ezek a szabályok a hagyományon és a mindenkori ízlésen alapulnak, ezért folyamatosan változnak kisebb-nagyobb mértékben. Maga a szó is sok mindent jelentett az idők során: betűtervezést, betűmetszést, betűkkel va-

ló tervezést, nyomdászatot, nyomdai úton történő sokszorosítást. Ma a magyar nyelvben csak a betűkkel való tervezést, a szöveges közlés megformálását, szöveg és kép együttes elrendezését nevezzük tipográfiának.

A tipográfiával az a célunk, hogy a szöveg által hordozott információt minél teljesebben átadjuk az olvasó számára. A tipográfia szabályainak ismerete egyre lényegesebb egy olyan korban, amikor a szövegek ábrázolása és nyomtatása szinte bárkinek elérhető a számítógépek segítségével. A legtöbb ilyen „kiadvány”, melyeket szakképzettség nélkül szövegszerkesztőben vagy internetes weblapokon publikálnak, sajnos nem felel meg a tipográfia szabályainak, elveinek és fő céljának: az írás nyelvtanilag helyes, esztétikus kinézetű és könnyen olvasható legyen! A szabályok egy része megtalálható A magyar helyesírás szabályai könyvben, más részük viszont csak nyomdászati szakkönyvekben.